

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoCsp/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220201511
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2220201511.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Peter Duman, v právnej veci žalobkyne: I. J., nar. XX.XX.XXXX, adresa Z. M., V. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 48 233 516, o zaplatenie finančného zadostučinenia 500,- Eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 9Csp/20/2020-169 zo dňa 8.12.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v celom rozsahu vyhovel žalobe žalobkyne, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 500 € , do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni sa priznáva náhrada trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. III. Žalovaný je povinný zaplatiť 30 eur z titulu súdneho poplatku za podanú žalobu na účet Okresného súdu Dunajská Streda, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie, bez osobitnej citácie aplikovaných hmotnoprávných ustanovení odôvodnil tak, že k žalobkyňou uplatňovanému primeranému finančnému zadostučineniu vo výške 500 eur treba uviesť, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, že na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva od toho, kto za toto právo zodpovedá. Jeho cieľom je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Vyžaduje sa splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

3. Súd prvej inštancie uzavrel, že v konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadostučinenia preukázaný tým, že žalovaný ako predávajúci (§2 písm. b/ cit. zákona) používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách porušil svoju povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zák. č. 250/2007 Z.z., povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, podľa ktorého spotrebiteľské

zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Vzhľadom na formulárový charakter obchodných podmienok je pritom zrejmé, že v danom prípade to bol práve žalovaný, kto tieto ustanovenia pripravil a zakomponoval do spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný zároveň dojednaním úrokov v neprimeranej výške porušil svoju povinnosť nekonať v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. V prejednávanej veci sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni, pretože v konaní vyšlo najavo, že boli porušené jej práva, ktorým zodpovedajú povinnosti žalovaného. Súd určil že revolvingová zmluva zo dňa 20.11.2012 je neplatná čo do dohody o úrokovej sadzbe 70,01% ročne, lebo sa prieči dobrým mravom (§39, 41 OZ), čo malo za následok neplatnosť celej zmluvy (bod 10. rozsudku sp.zn. 16Csp/248/2017-51 z 12.02.2019).

4. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného prvoinštančný súd skonštatoval, že § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nevyhranuje žiadne kritéria v tejto súvislosti. Podľa názoru súdu treba vychádzať z toho, že toto právo má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak prevenčnú. V prvom rade má zadosťučinenie vynahrať spotrebiteľovi to, že bol donútený trpieť uplatňovanie nárokov bez opory v zákone zo strany žalovaného a že bol donútený iniciovať spor so subjektom, ktorý má bezpochyby silnejšie ekonomické postavenie a je právne neporovnateľné zdatnejší. Po druhé je dôležité, že úspech spotrebiteľa vo veci v podobe určenia neplatnosti celej spotrebiteľskej zmluvy (prípadne neplatnosti neprijateľných podmienok) pre rozpor s dobrými mravmi, prospieva aj iným spotrebiteľom v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ upustí od protiprávneho konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi aj voči ďalším spotrebiteľom, prípadne takého konanie obmedzí. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia súd prihliadol okrem kritérií už uvedených v bode 7 rozsudku, predovšetkým na to, že žalobkyňa musela žalovanému zaplatiť sumy, na ktoré nemal nárok. V prípade žalobkyni nešlo o hrozbu v budúcnosti, ale o skutočný stav, pretože žalovaný pravidelne prijímal od nej peňažné prostriedky nad rámec toho, na čo mal právny nárok. Žalobkyni v tom období spôsobil ekonomickú ujmu minimálne v nemožnosti týmto finančným prostriedkami nakladať Dôležitou okolnosťou podľa súdu je aj to, že žalovaný, napriek vedomosti o právnom názore súdov v iných veciach, naďalej pokračoval v neoprávnenom uplatňovaní nárokov.

5. Zo všetkých uvedených dôvodov prvoinštančný súd žalobe vyhovel v rozsahu 500 € (výrok I). Plnú náhradu trov konania súd priznal žalobkyni voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP z dôvodu, že žalobkyňa bola úspešná v plnom rozsahu. (výrok II). Súd zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu vo výške 30 eur, lebo žalobkyňa ako spotrebiteľka je oslobodená od platenia súdneho poplatku a preddavku v zmysle ust. 4 ods. 2 písm. v) Zákona č. 71/1992 Zb o súdnych poplatkoch a poplatkoch sa výpis z registra trestov a platnom v znení.

6. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalovaný, v ktorom uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom a nedostatočným odôvodnením znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. f), že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h) citovaného ustanovenia, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí, pretože súd rozhodol na základe nepríslušnej právnej normy, pričom navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom si zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

7. Prioritne poukázal na to, že predpokladom vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v účinnom znení (ďalej len ZoSÚ) je rozhodnutie súdu na základe ktorého spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva spotrebiteľa alebo povinnosti dodávateľa upravené ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa. Rozsudkom vydaným v konaní sp. zn. 16Csp/248/2017 zo dňa 15.12.2017 nebolo rozhodnuté o žalobe podanej žalobcom na základe záveru o porušení práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Súd v predmetnom rozhodnutí dospel k záveru, že dohoda o úrokovej sadzbe 70,01% ročne je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom konaní súd teda nerozhodol na základe záveru o porušení ustanovení o ochrane spotrebiteľa, pretože § 39 Občianskeho zákonníka nie je zaradený medzi ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ale medzi všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zákonný predpoklad pre priznanie nároku na finančné zadosťučinenie teda nebol preukázaný a ani nie je daný. Súd prvej inštancie v ods. 5. odôvodnenia nesprávne uvádza, že žalovaný používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách

porušil svoje povinnosti, takéto odôvodnenie nemá oporu v dokazovaní a predovšetkým v rozhodnutí č.k. 16Csp/248/2017. Odôvodnenie napádaného rozsudku je rozporné, pretože na jednom mieste súd poukazuje na to, že žalovaný použil voči žalobcovi neprijateľné podmienky (bod 5. odôvodnenia) a v bode 6. uvádza, že v predchádzajúcom konaní súd rozhodol o neplatnosti zmluvy z dôvodu § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie tak uvádza dva rôzne, no vzájomne nekoherentné závery.

8. V ďalšej časti odvolania sa žalovaný zaoberal primeranosťou priznaného finančného zadostučinenia, resp. jeho výškou. Namietal, že prvoinštančný súd dôvodí tým, že žalovaný prijímal od žalobcu sumy, na ktoré nemal nárok napriek vedomosti o právnom názore súdov v iných veciach, pričom neoznačil jediný takýto názor. Ohľadne konštatovania súdu, podľa ktorého žalovaný prijímal plnenia, na ktoré nemal nárok, odvolateľ uviedol, že súd odkazuje na skutočnosť konštatovanú ex post, nie je teda možné tvrdiť, že žalovaný konal cielene. Podľa odvolateľa rozsudok neobsahuje žiadne konkrétne a v konaní preukázané skutočnosti, ktoré osvedčujú dôvodnosť nároku v sume 500,- Eur. Súd výšku tohto nároku neodôvodnil žiadnou konkrétnou skutočnosťou. V rozsudku sa žiadne odôvodnenie uvedenej sumy, resp. úvahy súdu, ktorá bola použitá pri rozhodovaní neuvádza, čo znemožňuje preskúmateľnosť rozsudku.

9. Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania odôvodnil žalovaný tým, že ide o závislý výrok vo výťahu k výroku vo veci samej.

10. Odvolanie proti výroku o povinnosti zaplatiť 30,- Eur z titulu súdneho poplatku odvolateľ odôvodnil tým, že ide o rozhodnutie minimálne predčasné, keďže podľa ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch je takéto rozhodnutie možné až v okamihu právoplatného skončenia konania (§ 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb.).

11. Žalobkyňa odvolanie nepodala. K doručenému odvolaniu žalovaného predložila prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, ktorým navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny a súčasne zaviazal žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania žalobkyňi vo výške 100%.

12. V úvode vyjadrenia žalobkyňa dala žalovanému do pozornosti, že z judikatúry NS SR jasne vyplýva, že pre vznik nároku na primerané finančné zadostučinenie (podľa rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017) postačí úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa na súde; podľa uznesenia NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ZoOS treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. V konaní pod sp. zn. 16Csp/240/2017 sa žalobkyňa ako spotrebiteľka úspešne domohla vydania bezdôvodného obohatenia práve z dôvodu, že žalovaný predložil takú zmluvu, ktorú súd v dôsledku žalovaným predformulovanej výšky odplaty v podobe nemravnej úrokovej sadzby považoval za neudržateľnú. Žalobkyňa pripojením tohto právoplatného rozhodnutia preukázala, že súd v jej prospech už judikoval nárok z porušenia práva spočívajúci v povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie. Na základe uvedeného má žalobkyňa za to, že ide o správny záver súdu v bode 5 a 6 rozhodnutia, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia a to s poukazom na bod 10. napadnutého rozsudku, pričom súd tiež konštatoval, že žalovaný dojednaním úrokov v neprimeranej výške porušil svoju povinnosť konať v rozpore s dobrými mravmi.

13. Podľa žalobkyne nie je dôvodná námietka žalovaného, že napádaný rozsudok neobsahuje žiadne konkrétne a v konaní preukázané skutočnosti, ktoré osvedčujú dôvodnosť nároku v sume 500,- Eur, ani to, že by súd výšku tohto nároku neodôvodnil žiadnou konkrétnou skutočnosťou, rovnako, že v rozsudku sa žiadne odôvodnenie uvedenej sumy, resp. úvahy súdu neuvádzajú, čo znemožňuje preskúmateľnosť rozsudku. Následne žalobkyňa dala žalovanému do pozornosti napríklad rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Co/99/2019, podľa ktorého samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, keďže postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a úplne odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok považuje za vecne správny a preskúmateľný. Zdôraznila, že za odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na spravodlivý proces nie je možné

považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Následne žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný zjavne prehliadol body 5 až 8 odôvodnenia predmetného rozhodnutia, v ktorom sú obsiahnuté úvahy o výške finančného zadosťučinenia. Ide pritom o právny názor, ktorý je v súlade s ustálenou súdnou praxou NS SR, na ktorú žalobkyňa v žalobe poukázala. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy ako aj na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, žalobkyňa má za to, že súdom prvej inštancie priznaná suma finančného zadosťučinenia 500,- Eur je adekvátne a postačujúca. Výška nemajetkovej ujmy podľa § 3 ods. 5 ZoOS môže dokonca zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila, s poukazom na označené rozhodnutia Krajského súdu Prešov. Žalobkyňa pokračovala, že bolo preukázané, že žalovaný porušil práva žalobkyne, v dôsledku čoho žalobkyni nevznikla len ujma majetková, ale rovnako i nemajetková ujma. Teda žalobkyni minimálne v rovine satisfakčnej primerané finančné zadosťučinenie patrí. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Cdo/99/2018, podľa ktorého priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy, ktorá žalobkyni vznikla konaním žalovaného a je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku takéhoto konania trpieť. Súčasne je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby nekonal v súlade so zákonom. Obdobne poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/22/2018, ktorý považoval prvoinštančným súdom priznané finančné zadosťučinenie za primerané vzhľadom na intenzitu zásahov žalovaného do práv žalobcu ako spotrebiteľa. Z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/473/2016 zdôraznila, že preventívnu funkciu inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia plní aj v tom, že musí žalovaného odradiť od ďalšieho nezákonného postupu. Z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoCsp/25/2020 zdôraznila, že právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je § 3 ods. 5 ZoOS, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, ktorými sú 1. spotrebiteľ úspešne uplatní na súde porušenie práv a povinností ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi na jeho ochranu proti porušiteľovi a 2. že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté.

14. Žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný v rámci odvolania neuviedol také dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné zmeniť alebo zrušiť rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu, v akom ho žalovaný napadol odvolaním. Rozsudok žalobkyňa považuje za správny, riadne odôvodnený, vychádzajúci z relevantnej právnej úpravy a výsledkov dokazovania. Následne poukázala na to, že právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby boli účastník konania pred všeobecným súdom úspešný (I.ÚS 50/04), na to, že všeobecný súd sa musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I.ÚS 46/05) a na to, že súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán - postačujúcim je ak z odôvodnenia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti (II.ÚS 76/07).

15. Na záver žalobkyňa uviedla, že žalovaný sa síce pokúša prostredníctvom svojej argumentácie presvedčiť súd o tom, že by zadosťučinenie nemal platiť a že takáto platba je nespravodlivá, na druhej strane však rovnaký subjekt nemal v tisícoch prípadoch pri poskytovaní úverov problém postupovať v rozpore so zákonom a tak, aby získal majetkový prospech na úkor spotrebiteľov. Ak sa potom v rámci súdneho konania takýto subjekt chce odvolávať na spravodlivosť alebo slušnosť, má za to, že tieto princípy by mali a mohli byť len v neprospech žalovaného. Priznanie finančného zadosťučinenia ani v takej minimálnej výške, ako sa domáha žalobkyňa, by znamenalo nielen postup v rozpore so zákonom, ale aj priame podporovanie podnikateľských subjektov v tom, aby aj naďalej porušovali právnu úpravu, keďže to najhoršie, čo by sa im mohlo stať, by bola povinnosť vrátiť nezákonne získané finančné prostriedky. S poukazom na uvedené žalobkyňa má za to, že súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie odôvodnil jasným a zrozumiteľným spôsobom.

16. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných

rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

18. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol žalobou uplatnený nárok žalobkyne ako spotrebiteľky voči žalovanému ako dodávateľovi na zaplatenie sumy 500,- Eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len ZoOS) s odôvodnením, že v konaní pred Okresným súdom Dunajská Streda rozsudkom č.k. 16Csp/248/2017-51 zo dňa 15.12.2017, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/154/2018-93 zo dňa 12.2.2019, bol žalobkyni voči žalovanému priznaný nárok na zaplatenie sumy 1.607,40 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný ako veriteľ získal tým, že dohoda o úrokovej sadzbe 70,01% ročne, obsiahnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere, je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný a keďže dohoda o úroku v zmluve o pôžičke resp. úvere je neoddeliteľnou časťou zmluvy v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka, neplatnosť tejto časti má za následok celkovú neplatnosť predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania uplatnenými žalovaným, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru jednak, že boli splnené zákonné predpoklady pre priznanie predmetného primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni, že jeho primeranou výškou je žalobou uplatňovaná a súdom prvej inštancie priznaná suma 500,- Eur, a zároveň sa vysporiadať so závislými výrokmi II. o náhrade trov konania a III. o povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

20. V zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom, s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práva, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Ustanovenie má plniť funkciu satisfakčnú, sankčnú aj preventívnu. Ako to vyplýva z textu citovaného ustanovenia, podmienkou pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je, aby spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie spotrebiteľského práva alebo povinnosti. O úspešnom uplatnení práva na súde je možné hovoriť vtedy, ak žalobe spotrebiteľa súd vyhovel. Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda pre vznik tohto práva nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola privedená ujma, postačuje úspešné súdne uplatnenie porušenia zákonného práva alebo povinnosti zo spotrebiteľského vzťahu.

22. Ako to ustálil NS SR v rozsudku sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávateľia ich

práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práv alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práv alebo povinností je treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinností, resp. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť, konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodné obohatenie), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

23. Žalovaná v podanom odvolaní prioritne namietala, že neboli splnené zákonné predpoklady § 3 ods. 5 ZoOS pre vznik nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie, keďže v dotknutej veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 16Csp/248/2017 nebolo rozhodnuté o žalobe na základe záveru o porušení práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, ale v zmysle všeobecného ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 39. S týmto názorom odvolateľa sa odvolací súd nestotožňuje.

24. V zmysle § 4 ods. 8 ZoOS predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ust. § 7 až § 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

25. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 16Csp/248/2017-51 zo dňa 15.12.2017 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/154/2018-93 zo dňa 12.2.2019, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 21.3.2019, bolo nespochybniteľne súdmi judikované, že žalovaný ako dodávateľ v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere uplatnil nemravnú výšku úrokovej sadzby (70,01%), ktorú dohodu o úrokovej sadzbe súdy kvalifikovali ako právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný, a následne s poukazom na ust. § 41 Občianskeho zákonníka neplatnosť tejto časti má za následok celkovú neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súdy teda nesporne už právoplatne judikovali, že žalovaný ako predávajúci v predmetnom spotrebiteľskom vzťahu konal v rozpore s dobrými mravmi, čím porušil svoju povinnosť zakotvenú v cit. § 4 ods. 8 ZoOS. Napokon súd prvej inštancie v závere ods. 5 preskúmaného rozsudku na túto skutočnosť, hoci stručne, ale poukázal. Odvolací súd potom zhodne s prvoinštančným uzatvára, že v danom prípade bol splnený základný predpoklad cit. § 3 ods. 5 ZoOS a to, že žalovaný ako predávajúci - dodávateľ sa dopustil porušenia svojej povinnosti ustanovenej ZoOS, to konkrétne v § 4 ods. 8.

26. Ako už bolo uvedené vyššie, s poukazom na znenie cit. ust. § 3 ods. 5 veta tretia ZoOS vo vzťahu k výške tohto peňažného zadosťučinenia zákon nestanovuje žiadne špeciálne podmienky okrem toho, že musí byť primerané. Primerané peňažné zadosťučinenie predstavuje akúsi náhradu morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, kedy spotrebiteľ musel trpieť, keďže vrátením neoprávnene zaplatených finančných prostriedkov sa všetko nezhojilo. Primeranosť je nevyhnutné odôvodniť čo do základu a výšky a voľná úvaha súdu v tomto smere musí byť preskúmateľná. Na posúdenie výšky finančného zadosťučinenia bude mať vplyv rozsah a intenzita zásahu do práv spotrebiteľa, keď na jeho strane v súvislosti s konaním žalovaného vznikli nepriaznivé ekonomické dôsledky, vzniknuté bezdôvodné obohatenie malo negatívny dopad na ekonomickú situáciu a zabezpečovanie potrieb rodiny spotrebiteľa a nepochybne vyvolalo u spotrebiteľa stresovú situáciu, psychické vypätie, stav neistoty a obavy z budúcnosti. Odvolací súd je

toho názoru, že pri posudzovaní primeranosti výšky finančného zadosťučinenia je potom nevyhnutné zohľadniť intenzitu zásahu do práv spotrebiteľa, výšku bezdôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžku trvania závadného stavu a spôsobilosť tohto konania vyvolať negatívne následky v živote spotrebiteľa.

27. V danom prípade žalovaný ako predávajúci porušil svoju povinnosť v zmysle § 4 ods. 8 ZoOS tým, že v rámci zmluvy uplatnil nemravný úrok zo spotrebiteľského úveru vo výške 70,01%, ktoré súdy právoplatne judikovali ako rozporný s dobrými mravmi, majúci za následok neplatnosť celej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho mala žalobkyňa povinnosť zaplatiť žalovanému iba sumu poskytnutého úveru 1.500,- Eur, a rozpore s tým mu fakticky uhradila podstatne vyššiu sumu o 1.607,40 Eur, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, na vydanie ktorého žalobkyni bol žalovaný citovanými právoplatnými rozhodnutiami súdov zaviazaný. Bezdôvodné obohatenie žalovaného tak o viac ako 100 % prevyšovalo rozsah toho, na čo vznikol žalovanému od žalobkyne nárok. V danej veci bolo tiež potrebné zohľadniť, že predmetná zmluva o úvere bola uzavretá ešte v novembri 2012 a od tej doby žalobkyňa roky žalovanému uhrádzala splátky úveru. Dané súdne konanie pred Okresným súdom Dunajská Streda pod č.k. 16Csp/248/2017 bolo začaté doručením žaloby dňa 12.10.2017, okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom dňa 15.12.2017, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu zo dňa 12.2.2019, toto konanie tak prebiehalo cca 16 mesiacov.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom odvolací súd dospel zhodne s prvoinštančným k záveru, že žalobkyňou uplatňovaná suma finančného zadosťučinenia 500,- Eur je primeraná a zodpovedá vyššie uvedeným kritériám. Porušenie povinnosti žalovaného ako predávajúceho v zmysle § 4 ods. 8 ZoOS malo za následok obmedzenie komfortu žalobkyne vo všetkých oblastiach života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyni neoprávnenými platbami v prospech žalovaného vzniklo. Pri posudzovaní výšky finančného zadosťučinenia bolo potrebné zohľadniť tiež dĺžku trvania závadného stavu, keď žalobkyňa splátky z predmetného úveru uhrádzala už od roku 2012 v podstatnej časti nedôvodne, bolo tiež potrebné zohľadniť dĺžku predchádzajúceho súdneho konania, v ktorom si žalobkyňa uplatňovala svoje spotrebiteľské práva voči žalovanému cca 16 mesiacov, ako aj skutočnosť, že bezdôvodné obohatenie nedôvodne získané žalovaným od žalobkyne (1.607,40 Eur) presahovalo sumu samotného poskytnutého úveru (1.500,- Eur). Po zhodnotení všetkých popísaných okolností, dospel odvolací súd zhodne s prvoinštančným k záveru, že primeraným finančným zadosťučinením pre žalobkyňu je suma 500,- Eur (vo výške cca 1/3 bezdôvodného obohatenia žalovaného).

29. K výroku III. preskúmaného rozsudku odvolací súd uvádza, že nebol predčasný, keďže podmienkou vyrubenia súdneho poplatku protistrane úspešnej strany oslobodenej od poplatku v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, nie je predchádzajúca právoplatnosť rozsudku vo veci samej, túto povinnosť možno uložiť už vo výroku rozsudku vo veci samej (Cpj 70/75, R 14/1976).

30. Pokiaľ súd prvej inštancie niektoré svoje závery ohľadom naplnenia predpokladov pre vznik žalobou uplatneného nároku a posúdenia jeho výšky odôvodnil príliš stručne, ako to namieta odvolateľ, odvolací súd v tomto odôvodnení argumentáciu súdu prvej inštancie v potrebnom rozsahu doplnil (§ 387 ods. 3 CSP). S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu ďalšie žalovaným uplatnené odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP splnené neboli.

31. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie tak po vyhovujúcom výroku I. ako aj v závislých a vecne správnych výrokoch II. o náhrade trov konania a III. o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť súdny poplatok (§ 379 písm. a) CSP), s použitím ust. § 387 CSP, ako výrokoch vecne správny potvrdil.

32. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej

inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. V tomto odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa a preto podľa citovaných ustanovení žalobkyni vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. Prípadná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúca výnimočné nepriznanie náhrady trov úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné), pritom v konaní nebola tvrdená, ani ju odvolací súd nezistil. Odvolací súd preto žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu (100%), pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).